

RECOMANDĂRI
pentru pregătirea către Olimpiada Republicană
la Limba și literatura română (limba de instruire)
Clasa a IX-a

Olimpiada la limba și literatura română este o ocazie de demonstrare a competențelor formate pe toată durata studiilor și a performanțelor asigurate de aceste competențe. Prima recomandare pentru elevii participanți la oricare dintre etapele concursului este să verifice dacă toate unitățile de conținut prevăzute de curriculum le sunt cunoscute. În caz de necesitate, trebuie să se revină la subiectele mai puțin cunoscute sau clare, la rezolvarea sarcinilor din manuale și să se solicite explicațiile profesorilor.

Pregătirea pentru olimpiadă presupune o fază de exersare, mai intensă decât simpla participare la orele din clasă, și include rezolvarea independentă a testelor din anii precedenți (testele sunt accesibile pe site-ul <https://ance.gov.md>), confruntarea cu baremele și soluționarea problemelor identificate.

Proba scrisă este construită drept un test complex, alcătuit din 12 itemi, care permit acumularea a 60 de puncte (punctaj maxim). Ea este elaborată în limitele conținuturilor stipulate de curriculumul în vigoare, iar itemii propuși vizează:

- Cunoașterea vocabularului limbii române, a regulilor de ortografie și punctuație;
- Înțelegerea la lectură independentă a unui text literar / nonliterar;
- Realizarea unor sarcini aplicative și de analiză lingvistică sau literară;
- Producerea unor texte coerente, ca operație de sinteză și evaluare / integrare.

Testul se construiește în baza unui text literar sau nonliterar și poate conține, pentru itemi aparte, texte funcționale (articole de dicționar sau enciclopedie, anunțuri, invitații etc.). Cunoașterea vocabularului limbii române este o condiție pentru înțelegerea textului și pentru realizarea unor itemi de lexic, cum ar fi exemplificarea unor elemente din câmpurile lexicale solicitate sau prezentarea cuvintelor în relație cu altele.

Pentru realizarea probei scrise, elevii vor avea la dispoziție testul, în felul acesta ei vor putea reveni la texte ori de câte ori vor considera necesar. Ca instrumente de lucru, sunt admise pixurile cu cerneală albastră. Nu pot fi utilizate creioane, carioci, corectoare, radiere sau alte rechizite. În procesul exersării, este bine să se lucreze în aceste condiții și să se respecte limita de timp alocat pentru realizarea probei scrise (3 ore astronomice). Una dintre cheile succesului la această

olimpiadă este lectura atentă a textului de bază și revenirea la el ori de câte ori e necesar; de asemenea, este vital să fie înțelese sarcinile și să se realizeze cu exactitate.

Proba orală urmărește evaluarea competenței de comunicare orală la un subiect de interes public, adecvat vârstei și studiilor elevilor, în varianta unei discuții de grup, creat ad-hoc. Exersarea competenței de comunicare orală în cadrul unui grup de semeni se produce zilnic, la orele din clasă și în afara lor, când adolescenții sunt implicați în varii discuții cu caracter academic, social, etic, cultural etc. Cei care se pregătesc de participare la olimpiadă trebuie să-și explice subiectul discuției, să asculte atent colegii și să intervină civilizată, exprimând un punct de vedere argumentat. Fiecare participant poate adresa întrebări colegilor, poate să-și demonstreze flexibilitatea în cadrul discuției, să vină cu exemple firești din literatură, cinematografie, viață.

Timpul alocat pentru discuția de grup este de 10 minute. În procesul de pregătire către proba orală, respectați instrucțiunile:

- Constituiți grupul, în conformitate cu numerele care v-au revenit (câte 4 persoane).
- Discutați, timp de 10 minute, subiectul propus, urmărind să demonstrați că:
 - ✓ ați înțeles subiectul de discuție;
 - ✓ aveți un punct de vedere în legătură cu subiectul;
 - ✓ puteți formula argumente valide, oportune în discuție;
 - ✓ vă puteți referi la cel puțin un exemplu din literatură, cinematografie, viață;
 - ✓ vă puteți încadra în discuția de grup;
 - ✓ respectați limita de timp dată pentru discuție;
 - ✓ respectați norma limbii literare în varianta orală.

Subiecte propuse pentru discuție nu se referă nemijlocit la conținuturile curriculare la limba și literatura română, ci sunt legate de cotidian, de viața adolescenților (cum sunt cele din setul de mai jos):

1. Dacă trebuie să aleg filmul sau cartea, aleg...
2. Sporturile preferate ale generației noastre.
3. Felicitarea scrisă de mână este anacronică?
4. Fotografiile sunt "un citat din epocă".
5. Uniforma la locul de muncă: o necesitate?
6. Cum ar fi o zi fără energie electrică?
7. Cum ar fi o zi fără gadgeturi?
8. Educația muzicală înseamnă să cânti, să ascuți sau să înțelegi muzica?

9. Vizita la un muzeu impune pregătire și reflecție.
10. Publicitatea este un mecanism de manipulare.
11. Viața oricui poate fi descrisă într-un roman.
12. Ce înseamnă performanță școlară/ a fi un elev performant?

Participarea fiecărui elev în discuție este evaluată de membrii juriului în conformitate cu o grilă și permite acumularea a 40 de puncte (punctaj maxim).

Grilă de evaluare a competenței de comunicare orală în discuția de grup

Indicatori	Punctaj	Descriptori
Încadrarea în discuția de grup 5 puncte	5	Elevul Își asumă responsabilitatea pentru succesul grupului, dirijează, dacă e cazul, discuția.
	4	Adresează întrebări grupului sau persoanelor concrete (1-2).
	3	Vorbește de cel puțin 2 ori, face referințe la ce au spus colegii, confirmă sau contestă ce au spus ei.
	2	Se strecoară în discuție, dar detașat de ceea ce s-a spus anterior, își spune monologul (de 1, 2 ori).
	1	Face încercări nereușite de încadrare (de la 1 la 3).
	0	Nu se încadrează deloc. Tace.
Înțelegerea subiectului 5 puncte	5	Lansează interpretări proaspete, contradictorii ale subiectului. Are grijă să readucă discuția la temă dacă simte o abatere.
	4	Interpretează subiectul, revine la formula care se discută.
	3	Repetă ce au spus colegii, bate pasul pe loc (sau apa în piuă).
	2	Demonstrează înțelegerea unilaterală a subiectului.
	1	Se abate de la subiect la lucruri nerelevante. Face dovada înțelegerii simpliste a subiectului, inadecvat ca vârstă (să zicem, la nivel de clasa a V-a).
	0	Nu demonstrează înțelegerea subiectului. Intervențiile ori lipsesc, ori sunt detașate de subiect.
Exprimarea punctului de vedere în raport cu subiectul 5 puncte	5	Își apără civilizată opinia.
	4	Își exprimă incertitudinile, îndoielile vs. propriul punct de vedere. Exprimă clar punctul de vedere propriu și discută de pe această poziție.
	3	Exprimă puncte de vedere contradictorii, repetând ce au spus alții – ar vrea să aibă, dar nu are un punct de vedere propriu.
	2	Punctul de vedere exprimat e paralel cu subiectul, nu la subiect. Încearcă să formuleze un punct de vedere personal (cel puțin, părerea mea este...).
	1	În alocuțiuni lipsește personalizarea, vorbește la subiect, dar e mai curând o informație decât un punct de vedere.
	0	Nu exprimă un punct de vedere la subiect.

Validitatea argumentelor 5 puncte	5	Argumentele sunt coerente cu discuția și originale.
	4	Argumentele sunt valide, logice, explicitate.
	3	Argumentele sunt logice, dar expuse confuz.
	2	Argumentele sunt explicite, dar validitatea lor este incertă (argumentul nu susține punctul de vedere exprimat).
	1	Argumentele nu sunt explicite.
	0	Nu aduce argumente.
Relevanța exemplurilor din literatură, cinematografie, viață 5 puncte	5	Referințele sunt corecte, coerente cu discuția și originale.
	4	Referințele sunt relevante, logice, explicitate.
	3	Referințele sunt logice, dar expuse confuz.
	2	Exemplele sunt explicite, dar relevanța lor este incertă.
	1	Exemplele sunt confuze, fără certitudine (personaj fără titlul textului, episod etc.).
	0	Nu aduce atare exemple.
Respectarea limitei de timp, punctaj comun pentru tot grupul 5 puncte	0	Discuția nu se produce (nu începe).
	1 - 5	În funcție de timpul consumat eficient (minutele, în raport de 2:1, se convertesc în puncte atribuite fiecărui membru al echipei, indiferent de contribuția personală).
Corectitudinea exprimării 10 puncte Se pot acorda doar persoanelor care au avut suficiente intervenții în discuție, cotate cu cel puțin 3 la primul parametru!!!	10	Vorbește impecabil.
	9	Are ușoare devieri de la normă, sincope în lansarea frazelor, vocale neancorate în discurs (î,ă), interjecții.
	8	Se atestă gafe de pronunție, palatalizări sau rostire regională.
	7	Se atestă gafe lexicale, vocabularul e sărac, pronunția și debitul sunt sub normă.
	4-6	Construcția frazelor este incoerentă, se atestă gafe lexicale, pronunția și debitul sunt sub normă.
	1-3	Se comit numeroase gafe, inclusiv și de acord gramatical, utilizarea barbarismelor etc.
	0	Persoana nu participă în discuție.

Vă dorim exersare eficientă și succes în cadrul concursului!